

Minulosť a súčasnosť Hýb

Obec leží v Liptovskej kotline na úpätí Vysokých Tatier v údolí Hybice a Bieleho Váhu. Kráľovské mestečko Hybe vzniklo v 13. storočí vďaka významnej polohe na križovatke obchodných ciest z Liptova do Spiša. Hybania sa okrem tradičného roľníctva venovali aj remeslám a najmä obchodu. Od konca 13. storočia sa tu konal trh. V hospodárskom živote mestečka zohralo svoju významnú úlohu aj baníctvo.

Súčasné Hybe sú poľnohospodárskou obcou s drobnými prevádzkami miestneho významu (stavebníctvo, čistenie peria, obchod, pohostinstvo a ďalšie). Roľnícke družstvo je prosperujúcim subjektom a Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe je ekonomicky najsilnejším podnikom v obci. Spoločenskú infraštruktúru tvoria základná škola, škôlka, kultúrny dom, dva kostoly (evanjelický a rímsko-katolícky, v ktorom je pochovaný uhorský renesančný básnik Valentín Balassa), Dom Dobroslava Chrobáka, knižnica, pamätný dom a hrob básnika Jakuba Grajchmana, pamätný dom Alojza Štróbla, pamätný dom Alberta Škarvana. Jadro obce je vyhlásené za pamiatkovú zónu. Chrobákov dom je kultúrnym a informačným strediskom obce. Jeho súčasťou je Pamätná izba Dobroslava Chrobáka, expozícia o kultúre a histórii Hýb a hrnčiarska dielňa. Ochotnícke divadlo Jakuba Grajchmana každoročne nacvičí divadelné predstavenie.

Silné športové zázemie obce tvoria miestni športovci združení v TJ Tatran Hybe (futbalový a lyžiarsky oddiel). Získavajú ocenenia v celoslovenskom meradle, najmä v bežeckom lyžovaní. V Hybiach sú veľmi dobré podmienky pre zimné športy, cykloturistiku, pešiu turistiku (Hybická tiesňava, minerálne pramene) a hubárstvo. Nachádza sa tu lyžiarsky vlek, certifikované bežecké lyžiarske trate, ubytovanie v súkromí, dva penzióny. V obci pracuje Dobrovoľný hasičský zbor. V roku 2022 obec usporiadala už 38. ročník Lesného behu lyžiarov o putovný pohár starostu Hybe. V minulosti bola obec známa svetovými pretekmi psích záprahov. Každoročne obec organizuje futbalový turnaj dedinských štvrtí, hrnčiarske kurzy, tematické popoludnia v knižnici, Lyžiarsky pochod hybským chotárom, Lesný beh o pohár starostu obce, Deň detí, Hasičský ples, Deň úcty k starším, MDŽ a Deň učiteľov. V obci funguje bezpečnostný kamerový systém.

Pri evanjelickej cirkvi pôsobí evanjelický cirkevný spevokol a detský spevokol Zvonček. Miestnu školu navštevujú deti z okolitých obcí (Vyšná Boca, Nižná Boca, Kráľova Lehota, Malužiná). Základná škola má dobre vybavenú počítačovú triedu v rámci Inforek a využíva Internet. Žiaci základnej školy sú úspešní v okresných súťažiach (Pytagoriáda, literárna súťaž), škola usporadúva množstvo podujatí (Deň matiek, Deň rodiny, Deň zeme, Hybský trhák, Literárne Hybe), používa moderné metódy vyučovania, zapája sa do projektov zameraných na informačné technológie a ochranu životného prostredia. V škole pracuje 15 krúžkov (športy, tanec, vedomosti, manuálne zručnosti, internet a multimédiá, rôzne hry, jazyky).

Dnešní Hybania sú hrdí nielen na okolitú prírodu, ale aj na svoju kultúrnu minulosť, na významné osobnosti, ktoré vyšli z Hýb a uplatnili sa v rôznych oblastiach spoločenského i kultúrneho života. Z bohatého zoznamu spomenieme niektorých z nich – spisovatelia Dobroslav Chrobák a Peter Jaroš, historik a spisovateľ Rudo Brtáň, básnik Július Lenko, herci Ivan Rajniak, Ondrej Jariabek, Teodor Piovarči, Slavo Záhradník, režisér Ondrej Rajniak, režisérka ochotníckeho divadla Ružena Jariabeková, divadelný teoretik Rudolf Mrlian, akademický maliar Pavol Michalides, architekti Ján Svetlík, Jozef Chrobák, Vladimír Chrobák, Ján Mlynár, lekári Rudolf Rajniak, Július Breza, Ján Breza, publicisti Ondrej a Jozef Marušiak, dramaturg a prekladateľ Slavo Marušiak a mnohí ďalší.

V obci sú dve predajne potravín, obchod s rozličným tovarom, kaderníctvo, pohostinstvo a pošta. Komunikácia samosprávy s občanmi funguje cez webstránku obce, rozhlas, informačné tabule, informačné centrum, facebook a knižnicu. Kultúrny dom je kompletne zrekonštruovaný a je efektívne využívaný v prospech ľudí na organizovanie rôznych podujatí a rozvoj voľnočasových aktivít.

V budúcnosti obec plánuje skvalitniť a rozšíriť infraštruktúru cestovného ruchu, revitalizovať námestie a zeleň v obci, rekonštruovať a modernizovať obecné budovy. Posilniť prepájanie s ostatnými obcami Horného Liptova prostredníctvom cyklotrás a bežeckých tratí. Potrebné je tiež podporiť rozvoj podnikania, či už výhodným prenájmom obecných priestorov, zvýšením povedomia o kultúre podnikania, ale aj poskytovaním služieb podnikateľom, aby nemuseli všetko vybavovať v meste.

Hybe v roku 2030

V Hybiach sa dobre žije, je tu príjemné a zdravé prostredie, kvalitné bývanie a služby. V centre je malé námestie, v obci sú vybudované chodníky. Miestni podnikatelia poskytujú reštauračné a ubytovacie služby. Na urbárskej pôde pri benzínovej pumpe je postavená koliba, ktorá návštevníkom ponúka tradičné jedlá. Počet obyvateľov obce sa zvýšil, mladí majú vytvorené podmienky, potrebné pre ich návrat do obce. Miestni podnikatelia dodržiavajú pravidlá kultúry podnikania. V základnej škole žiaci a pedagógovia využívajú nové moderné odborné učebne a technológie. Možnosti na kultúrne a športové vyžitie vzrástli. Na okraji obce je zriadený denný stacionár a ekofarma. Domáci aj návštevníci sa do obce radi vracajú.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- **vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,**
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- zavádzaním moderných technológií do života v obci,
- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.

Za prioritu je považovaná oblasť pracovných príležitostí.

Členovia pracovnej skupiny Hybe

Pracovná skupina v obci Hybe pracovala v zložení:

- Ing. Karol Pavlíček, starosta obce
- Ing. Branislav Huntoš, predseda Urbárskeho pozemkového spoločenstva
- Ivan Melich, predseda Roľníckeho družstva Hybe
- Mgr. Dana Krajčovičová, pracovníčka Obecného úradu v Hybiach

Návrh a-SPRO bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve
(Uznesenie č.).

Silné a slabé stránky Hýb

Silné stránky	Slabé stránky
<p><u>1. Základná vybavenosť a služby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obec je sprístupnená diaľnicou D1 • Obec má vlastný zdroj pitnej vody • Posilnená je elektrická sieť • Posilnená je sieť T-mobile, príjem signálu Orange je tiež kvalitný • Obec je úplne odkanalizovaná • Vybudovaný chodník popri ceste • V obci je zabezpečený odtok dažďovej vody • Evanjelický kostol a. v. • Rímsko-katolícky kostol z 13. storočia • Kultúrny dom (postavený 1959, zrenovovaný 1999) • Dom smútku • Základná škola s Materskou školou • Pošta • Knižnica • Futbalové ihrisko • Multifunkčné ihrisko • Vlek na zjazdové lyžovanie (bežecké a lyžiarske trate sú certifikované) • Bytový dom s 24 BJ • Výstavba IBV „Peňažné“ (55 rodinných domov) • Vybudované parkovacie miesta pred obecným úradom a kultúrnym domom • Obec má typické znaky stredoeurópskych miest • V roku 1265 získali Hybe výsady slobodného kráľovského mesta s možnosťou voliť si richtára a farára • Najväčšie námestie v hornom Liptove (pamiatková zóna) • Zachovaná pôvodná murovaná architektúra • Dom Dobroslava Chrobáka <p><u>2. Zamestnanosť a podmienky pre podnikanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Relatívne nízke ceny ubytovania v obci • Existuje nevyužitý bytový fond • Obec má výbornú polohu pre rozvoj turizmu, je východiskom do Nízkych a Vysokých Tatier • Ekonomicky najsilnejšia a stabilná organizácia v obci je Urbárske pozemkové spoločenstvo (UPS) a Roľnícke družstvo Hybe <p><u>3. Občianska spoločnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ľudia sú hrdí na svoju minulosť 	<p><u>1. Základná vybavenosť a služby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Štátna cesta I/18 je preťažená • Časť kanalizácie nie je napojená na ČOV • Dochádzanie za zdravotnými službami do Liptovského Hrádku a Liptovského Mikuláša • Priamo v obci chýba stredisko opatrovateľskej služby <p><u>2. Zamestnanosť a podmienky pre podnikanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • V obci sú málo rozvinuté kvalitné služby • Chýba reštauračné zariadenie na úrovni, ktoré by mohli využívať náročnejší turisti • Chýbajú podnikatelia v oblasti ubytovania na súkromí <p><u>3. Občianska spoločnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Závislosť v rozhodovaní o finančných investíciách od širokej

<ul style="list-style-type: none"> • V obci sú lídrovské osobnosti aj medzi mladými ľuďmi • V minulosti v obci pôsobilo kvalitné divadlo so silnými osobnosťami (režiséri), teraz Divadlo J. Grajchmana • Významní hybskí remeselníci (špičkoví hrnčiari, kachliari, peciari, nábytkári) • Hrnčiarska dielňa • Miestne múzeum v Dome Dobroslava Chrobáka • Životný štýl občanov je založený na roľníckych tradíciách a súdržnosti viacgeneračnej rodiny • V obci je vytvorené silné športové zázemie, miestni športovci získavajú ocenenia v celoslovenskom meradle (bežecké lyžovanie) • Skúsenosť s organizovaním medzinárodných športových podujatí • Evanjelický cirkevný spevokol Zvonček (deti aj dospelí) • Katolícka mládež je záujmovo podchytená (venuje sa spevu v kostole) • Miestnu školu navštevujú deti aj z okolitých obcí (Vyšná Boca, Nižná Boca, Kráľova Lehota, Malužiná) • Škola má dobre vybavenú počítačovú triedu v rámci Infoveku a využíva Internet • Včelárske aktivity • História cechov (obuvníci, stolári) • Paleontologické nálezisko pravekých skamenených organizmov v časti obce Ružiakovie závoz • V Hybiach je pochovaný maďarský renesančný básnik a lyrik Balassi Bálint • Z Hýb pochádza množstvo významných osobností: Dobroslav Chrobák, spisovateľ a historik, Jakub Grajchman, básnik, Ľudovít Orpahnides, učiteľ a ovocinár, Belo Klein-Tesnorskalský, spisovateľ, Peter Jaroš, spisovateľ, Rudolf Brtáň, spisovateľ, Július Lenko, spisovateľ, Ivan Rajniak, herec, Ondrej Jariabek, herec, Teodor Piovarči, herec, Pavol Michalides, akademický maliar, Ružena Jariabeková, režisérka ochotníckeho divadla <p>4. Životné prostredie a využívanie zdrojov</p> <ul style="list-style-type: none"> • V obci funguje separovaný zber odpadu a zberný dvor • Obec sa nachádza v ochrannom pásme národných parkov (TANAP, NAPANT) • Obec má výbornú polohu pre rozvoj turizmu, je východiskom do Nízkych a Vysokých Tatier • Do obce je pekný vstup • Výhľady a pekné miesta na fotografovanie (pohľad na Kriváň od motela neďaleko kríža je jeden z najkrajších v Liptove) • Pstruhové vody v Hybici a Váhu • Výskyt chránených živočíšnych druhov (napr. tetrov holniak, orol skalný, rys ostrovid, vydra riečna) 	<p>rodiny, psychická bariéra začať podnikať a neochota riskovať spôsobuje, že ľudia v obci sú málo aktívni (vo vzťahu ku službám v rámci cestovného ruchu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slabo zastúpená je čo do počtu stredná generácia • Nepriaznivý demografický vývoj (počet novonarodených detí klesá) <p>4. Životné prostredie a využívanie zdrojov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody nie sú kompenzované • Koryto Hybice je znečistené
--	--

4.5.2 Hybe

<ul style="list-style-type: none"> • Výskyt vzácných druhov rastlín (ľalia zlatohlavá, soldanelka, orlíček obyčajný, plesnivec alpínsky a poniklec obyčajný) • Hojný výskyt liečivých rastlín a jedlých húb 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Možnosti nového programového obdobia EÚ, nové výzvy a dotačné programy • Ponuka možností MAS pre obec, podnikateľov a záujmové združenia • Pozitívne legislatívne zmeny • Prístup k verejným informáciám – verejnému informačnému systému • Aktivovanie mladých vo veciach verejných • Spolupráca subjektov v území 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočné obecné finančné zdroje • Politická klíma • Negatívne demografické trendy • Nepochota pri vysporiadaní pozemkov • Nezrealizované zámery investorov v obci • Negatívne dôsledky globalizácie

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1 Opatrenie 1.2 Opatrenie 1.3	Podporiť rozvoj bývania Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Hýb v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Požiadavkou doby je úplne odkanalizovaná obec, vybudovaná centrálna zóna, optická sieť. Aby sa zvýšil počet obyvateľov, treba vytvoriť podmienky mladým pre ich návrat do obce – vybudovať bytové podmienky a zabezpečiť základnú občiansku vybavenosť. Je potrebné riešiť sociálnu a zdravotnú starostlivosť o seniorov.</i>

4.5.2 Hybe

Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení		<i>Obec má predpoklady dosiahnuť zmeny a zrealizovať vytýčené ciele. Predpokladom rozvoja je dobre vypracovaný nový územný plán, zohľadňujúci požiadavky obyvateľov a návštevníkov obce.</i>		
Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3		Investor/partner		
1.1 Podporiť rozvoj bývania <ul style="list-style-type: none">• Vybudovanie nájomných bytov (24 bytových jednotiek)• Vypracovanie nového územného plánu, zohľadňujúceho aktuálne požiadavky obyvateľov a návštevníkov obce		<ul style="list-style-type: none">• Obec• Športovci• TJ Tatran• ZSK• Hasiči• ECAV• RKC• ÚPSVaR• Podnikateľské subjekty• Súkromní investori		
1.2 Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry <ul style="list-style-type: none">• Rekonštrukcia zastávok• Rekonštrukcia, oprava a údržba miestnych komunikácií• Rekonštrukcia a údržba mostov v obci• Vybudovanie prístupových ciest s odvodom dažďovej vody ku sociálnej budove a k bytovým jednotkám• Vybudovanie nabíjajúcich staníc pre elektromotory a elektrobicykle Budovanie a rekonštrukcia vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí <ul style="list-style-type: none">• Dobudovať kanalizáciu• Vybudovať optickú sieť pre internet do domácností				
1.3 Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti <ul style="list-style-type: none">• Rekonštrukcia budovy TJ Tatran Hybe• Rekonštrukcia budovy pre lyžiarsky oddiel TJ Tatran Hybe• Zavlažovanie futbalového ihriska• Modernizácia obecnej knižnice• Riešiť sociálnu starostlivosť – zriadenie DSS alebo Denného stacionára pre seniorov• Zriadenie zdravotného strediska• Zriadenie dráhy na tréning pre hasičov• Rekonštrukcia a revitalizácia námestia• Rekonštrukcia obecného úradu - zateplenie obecného úradu, výmena strechy• Revitalizácia parkov• Ostrovček zelene v Jerichu opatriť lavičkami• Vybudovanie nového plotenia cintorína a postupná rekonštrukcia cintorína• Vybudovanie parkovacích miest pri cintoríne• Úprava za Domom D. Chrobáka, prekrytie za domom pri východe do záhrady, rozšírenie múzea vo vonkajších priestoroch				
Predpokladané finančné zdroje				
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty

4.5.2 Hybe

<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov podpory rozvoja bývania Počet zrealizovaných projektov dopravnej a technickej infraštruktúry Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti 		<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie
Opatrenie 2.1	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci
Opatrenie 2.2	Posilniť marketing obce a regiónu

4.5.2 Hybe

Kľúčové potreby Hýb v oblasti práce a podnikania	<i>V obci chýbajú reštauračné a ubytovacie služby, koliba s tradičnými jedlami. Potrebne sú nové pracovné príležitosti pre prílev mladých do obce. Treba zvýšiť kultúru podnikania, aby sa návštevníci do obce radi vracali.</i>	
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Podpora rozvoja podnikania zo strany obce. Množstvo nových podnikateľských zámerov a plánov RD Hybe a UPS Hybe. Potenciál pre rozvoj cestovného ruchu.</i>	
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2		Investor/partner
2.1 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci <ul style="list-style-type: none">• Na pozemkoch smerom na Kokavu postaviť rekreačné zariadenie s cestným napojením• Rozšírenie cyklotrás• Udržiavanie bežeckých tratí – prepojenie s Liptovskom Kokavou, zasnežovanie vleku a bežeckých tratí• Prepojenie cyklistických trás na spojenie s raftingom na Belej, resp. splavovanie Váhu• Revitalizácia studničiek, ich zmapovanie s orientačnými návodmi a odpočívadlami pozdĺž cyklistických trás• Opravy prístupových ciest k ubytovacím objektom UPS Hybe Jasenovisko, Uložisko, Krivánka, Zadná• Rekonštrukcia “Koniarky” Bystrá• Úprava areálu horárne Bystrá• Lavice cez Váh• Oprava cesty Uvrátec Kundrátovo• Oprava ciest Sihly a Rígel• Výstavba vyhliadkovej veže na Kráľovej Podpora podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve <ul style="list-style-type: none">• Umelá obnova lesa – zalesňovanie, cca 400 ha• Iné pestovné činnosti - ochrana kultúr, oplotovanie, vyžínanie• Prekrytie potoka MES Šmitkeň• Dobudovanie infraštruktúry MES Šmitkeň vrátane opráv oblúkovej haly• Opravy a rekonštrukcia budov UPS• Rekonštrukcia starých hospodárskych dvorov Šmitkeň, Brezie, Ondráška• Celková rekonštrukcia starej sociálnej budovy dvor Šmitkeň• Rekonštrukcia maštálí, zakúpenie dojacieho automatu• Vybudovanie prejazdovej váhy• Obnova strojného parku• Majetkové vysporiadanie hospodárskych dvorov• Rekonštrukcia hnojísk a senážnych jám• Zavedenie digitálnych technológií do výroby• Zabezpečenie ochrany majetku družstva – kamerový systém• Opravy a rekonštrukcia poľovníckych zariadení - posedy, krmelce, soliská, lúčky pre zver• Rozšírenie parkoviska pri Urbárskom dome• Obnova softvérového vybavenia a výpočtovej techniky UPS Hybe		<ul style="list-style-type: none">• Obec/TJ• UPS Hybe• RD• Jednota dôchodcov• súkromní investori• podnikateľské subjekty

4.5.2 Hybe

<ul style="list-style-type: none">• Plantáž vianočných stromčekov• Opravy a údržba lesných skladov• Nová technológia na Drevospracujúci podnik• Obnova vozového parku UPS Hybe <p>Podpora nových podnikateľských aktivít</p> <ul style="list-style-type: none">• Vytvoriť priaznivejšie podnikateľské podmienky (výhodný nájom potrebným službám)• Salaš, EKO-farma, obora• Zriadenie reštaurácie, pizérie, penziónov/hotela• Zariadenie pre seniorov, ekofarma• Rekreačné chaty• Posilnenie včelárskych aktivít• Plynofikácia hospodárskeho dvora Šmítkeň + sociálna budova roľníckeho družstva• Kanalizácia hospodárskeho dvora Šmítkeň napojená na ČOV, sociálna budova• Vybudovanie pevného senážneho žlabu na dvore Šmítkeň	<ul style="list-style-type: none">• Obec/TJ• UPS Hybe• RD• Jednota dôchodcov• súkromní investori• podnikateľské subjekty		
<p>2.2</p> <p>Budovanie informačno-náučných turistických a cyklistických trás</p> <ul style="list-style-type: none">• Sprístupnenie jaskýň vo Vachtarovej• Sprístupnenie Hybickej tiesňavy, náučný chodník, napojenie na lesnú cestu a prepojenie s Východnou• Budovanie informačných tabúl UPS Hybe			
<p>Predpokladané finančné zdroje</p>	<p><i>vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy</i></p>		
<p>Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2</p>			
<p><i>Ukazovateľ</i></p>	<p><i>Merná jednotka</i></p>	<p><i>Počiatočné hodnoty</i></p>	<p><i>Dosiahnuté hodnoty</i></p>
<ul style="list-style-type: none">• Počet zrealizovaných projektov infraštruktúry cestovného ruchu• Počet zrealizovaných projektov v poľnohospodárstve a lesníctve• Počet zrealizovaných podnikateľských projektov• Počet zrealizovaných projektov posilňujúcich marketing obce	<ul style="list-style-type: none">• projekt	0	
<p>Dopady</p>	<p>Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života</p> <p>vlastné zisťovanie</p>		

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti			
Opatrenie 3.1	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času			
Opatrenie 3.2	Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región			
Opatrenie 3.3	Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej			
Opatrenie 3.4	Zlepšiť medzilidské vzťahy			
Kľúčové potreby Hýb v oblasti občianskej spoločnosti	Zlepšiť podmienky voľnočasových a športových aktivít, viac športovísk a možností na kultúrne vyžitie.			
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Dobrá spolupráca spolkov a obce, široká paleta podujatí. Zrekonštruovaný kultúrny dom je príležitosťou na podporu kultúrnych a spoločenských aktivít. Udržiavanie tradícií a hrdosti.			
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4		Investor/partner		
3.1 Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí <ul style="list-style-type: none">Postaviť na námestí hybský orlojPravidelné podujatia v obci: Lesný beh o pohár starostu, jarmočný deň, hrnčiarske kurzy, „Polárny“ lyžiarsky pochod hybským chotárom, futbalový turnaj dedinských štvrtí, hasičský ples, školský ples, tematické popoludnia v knižnici, Deň úcty k starším, MDŽ, Deň učiteľov, výstavy fotografií a obrazovOrganizovanie vianočných trhov Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obce <ul style="list-style-type: none">Regionálne mládežnícke centrum pre rozvoj kreativity mládeže		<ul style="list-style-type: none">Obec/vytvorené partnerstváTJ TatranDHZUPS HybeECAVsúkromní investoripodnikateľské subjekty		
3.2 Regionálna výchova a vzdelávanie <ul style="list-style-type: none">Vydanie monografie o HybiachVydať slovník/encyklopédiu rečí a zvyklostíVydanie knihy Dejiny a súčasnosť UPS Hybe a DVD štyri ročné obdobia				
Predpokladané finančné zdroje	obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none">Počet podporených spoločenských organizácií z verejných zdrojovCelková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizáciíPočet zrealizovaných projektov kultúrnych, športových a spoločenských podujatíPočet zrealizovaných projektov regionálnej výchovy a vzdelávania		<ul style="list-style-type: none">organizáciatis. €projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov			
Opatrenie 4.1 Opatrenie 4.2 Opatrenie 4.3	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby			
Kľúčové potreby Hýb v oblasti životného prostredia	Protipovodňové a protierózne opatrenia. Znižovanie energetickej náročnosti budov, zvýšená potreba starostlivosti o zeleň.			
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Účinná spolupráca s partnermi obrábajúcimi pôdu. Podpora smart technológií a digitalizácie.			
Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3		Investor/partner		
4.2 Posilnenie vodozádržnej funkcie tokov, výstavba protizáplavových zariadení a protipožiarnych nádrží <ul style="list-style-type: none">Protipovodňové opatrenia na úvrati obrábaných poľnohospodárskych pozemkov Pod Kráľovou, Pod Zjertom, v Hlbokej ceste, Pod Brezím, Za HôrkouZachytenie zeminy v období dažďov (protierózne opatrenia - Kráľová, Vyšné Hony) 4.3 Zníženie energetickej náročnosti budov, inovačné prístupy, udržateľnosť <ul style="list-style-type: none">Zateplenie obecného úradu a výmena strechyZriadenie FVE na objekte ZŠ s MŠ Vypracovanie a implementácia stratégií šetrného prístupu k životnému prostrediu <ul style="list-style-type: none">Solárne panely – Úložisko, Vachtárová, Hlboký Jarok, Zadná, Bystrá, Jasenovisko Starostlivosť o vodné toky a vodné prvky <ul style="list-style-type: none">Vyčistenie a starostlivosť o potok Hybica Výchova k udržateľnému využívaniu miestnych zdrojov a starostlivosti o krajinu <ul style="list-style-type: none">Vyčistenie a rekultivácia pasienkov – biele plochyObnova obecných studní Starostlivosť o zeleň v intravilánoch obcí <ul style="list-style-type: none">Revitalizácia námestia		<ul style="list-style-type: none">ObecRD HybeUPS HybeTJ Tatran Hybesúkromní investoripodnikateľské subjekty		
Predpokladané finančné zdroje		štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatkové hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none">Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatreniaPočet zrealizovaných projektov zavádzajúcich postupy pre zvýšenie ochrany krajiny a krajinotvorby		<ul style="list-style-type: none">projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		